

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK KOZULTANTA

Téma práce : Trestná činnost související se zneužíváním návykových látek
Autor : Mgr. Petr Holubička
Konzultant : doc. JUDr. Jiří Herczeg, Ph.D.
Oponent : JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

Předkládaná rigorózní práce se zabývá trestněprávní úpravou zneužívání návykových látek v trestním řízení. Jde o téma aktuální, neboť zneužívání návykových látek a s tím spojená kriminalita představují vážný společenský problém.

Pokud jde o vlastní metody zpracování látky, autor se opíral o právně dogmatickou analýzu odpovídajících právní úpravy. Systematika disertační práce, jak ji nabízí zmíněný obsah, je vcelku vhodně strukturovaná do 8 kapitol. Z hlediska obsahového a metodologického mohu konstatovat, že pojednání o daném tématu důsledně vychází z jeho věcného zaměření, jež si autor vymezil strukturou rukopisu. Systematika, jak ji nabízí zmíněný obsah, je vcelku vhodně strukturovaná do 5 kapitol. Pokud jde o vlastní metody zpracování látky, autor se opíral zejména o právně dogmatickou analýzu odpovídající hmotně právní úpravy. Posuzováno z metodologického pohledu vychází práce především ze studia české právní úpravy a české odborné literatury. Autor využil i možností ke studiu a právně dogmatické analýze informací obsažených v zahraniční odborné literatuře.

Po stručném úvodu autor v první kapitole popisuje historický exkurz k fenoménu drog ve společnosti, dělení návykových látek a přehled nejčastěji zneužívaných látek. Jedná se o problém celosvětový a proto autor uvádí i mezinárodní závazky ČR v oblasti boje nelegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami a mezinárodní spolupráci v oblasti protidrogové politiky. Autorka zde dále uvádí i příslušné akty Evropské unie, jejichž účelem je zamezení a zefektivnění boje proti obchodu s drogami, včetně aktů, které mají zamezit zneužívání určitých látek k výrobě omamných a psychotropních látek.

V kapitolách 3 až 7 autor podrobně rozebírá skutkové podstaty tzv. drogových trestných činů a to nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284), nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286), šíření toxikomanie (§ 287).

Zde je místě otázka, kterou si autor klade, zda příslušná trestně právní úprava respektuje zásadu „nullum crimen sine lege“ a čl. 95 Ústavy (soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu). Podle § 289 TZ (1) Zákon stanoví, co se považuje za omamné látky, psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursory používané pro nezákonnou výrobu omamných nebo psychotropních látek. (2) Vláda nařízením stanoví, co se považuje za jedy ve smyslu § 283, 284 a 286. (3) Vláda nařízením stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 a jaké je jejich množství větší než malé dle § 285. (4) Vláda nařízením stanoví, co se považuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem a jaké je větší množství ve smyslu § 288, a co se považuje za metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu a jiné metody s dopingovým účinkem ve smyslu § 288. Hranice trestního bezpráví u trestných činů dle § 283, 284, 285 a 286 tak není stanovena zákonem, ale nařízením vlády. Ústavní soud na tuto situaci reagoval, tak, že nálezem Pl. ÚS 13/12 rozhodl tak, že

I. Ustanovení § 289 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, se ve slovech "a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů" ruší dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů.

II. Současně pozbývají platnosti ustanovení § 2 a příloha č. 2 nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, ve znění nařízení vlády č. 4/2012 Sb., dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů.

III. Návrh na zrušení zbývajících částí ustanovení § 289 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, se odmítá.

Dle Ústavního soudu vymezení, které jednání je trestným činem, je podle čl. 39 Listiny svěřeno toliko zákonu, k jehož vydání je podle čl. 15, čl. 41 odst. 1, čl. 45-48 Ústavy kompetentní toliko Parlament. Směšování pojmů zákon a právo, jež bylo zmíněno výše, je tedy v podmínkách České republiky v oblasti základních práv a svobod vyloučeno. Právě s ohledem na to, že ústavodárce svěřil kompetenci k vymezení skutkové podstaty trestného činu výhradně zákonu, vyloučil tím v jiných případech možnou a žádoucí sekundární úpravu věcí nepředvídatelných v momentu přijetí zákona, podléhající častým změnám, podrobnostem zejména technicistního charakteru, kdy zákonný základ může obsahovat jen to nejpodstatnější.

Podle § 289 odst.1 TZ zákon stanoví, co se považuje za omamné látky, psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursory používané pro nezákonnou výrobu omamných nebo psychotropních látek. S účinností od 1.1.2014 však již nejsou jednotlivé OPL upraveny v přílohách k zákonu č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ale díky jeho novelizaci zákonem č. 273/2013 Sb., v přílohách nařízení vlády č. 463/2013 Sb.. Zmocnění k vlády k vydání takového nařízení je uvedeno § 44 c zákona č. 167/1998 Sb.

Autor v práci správně uvádí, že pokud Ústavní soud uvedl, že § 289 odst.2 TZ je rozporné s ústavním pořádkem, tak tím spíše musí být rozporné s čl. 39 Listiny, aby bylo nařízením vlády určeno, co se považuje za omamné látky, psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursory používané pro nezákonnou výrobu omamných nebo psychotropních látek. Při ústní zkoušce by autor měl tuto argumentaci blíže rozvést a navrhnout řešení.

Autor se věnuje i dalším trestných činům souvisejícím se zneužíváním návykových látek a to podání alkoholu dítěti (§ 204), ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274) a trestnému činu opilství dle § 360 trestního zákoníku.

Odhalování závažné trestné činnosti (obchodování se drogami) se neobejde bez používání operativně pátracích prostředků – předstíraný převod věci (§ 158c TŘ) a použití agenta (§ 158e TŘ). Soudy potom často řeší otázku, jak posuzovat jednání, kdy se orgány státu rozhodnou, že se pokusí občana (který se chová podezřele) vyprovokovat ke spáchání trestného činu, ať už prostřednictvím svých policejních orgánů či jiných osob.

Vzhledem k riziku policejní provokace musí mít nasazení agenta, jakož i použití dalších operativně pátracích prostředků tzv. proaktivního odhalování trestné činnosti jasná pravidla. Autorka tuto problematiku zmiňuje pouze okrajově, když cituje rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Teixeira de Castro proti Portugalsku.

Autor by se proto při ústní obhajobě měla vyjádřit k otázce „meze stíhání drogových trestných činů“ ve světle rozsudků Evropského soudu pro lidská práva ve věci Ramanauskas proti Litvě a Lüdi proti Švýcarsku a nálezů Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 597/99 a sp.zn. II. ÚS 710/01.

Závěr :

Lze konstatovat, že předložená práce je zdařilým zpracováním zvoleného tématu. Výklad je vhodně rozčleněn, autor poctivě pracuje s poznámkovým aparátem i judikaturou. Autor ve své práci využil přiměřené množství dostupných literárních pramenů a osvědčil svoji schopnost jejich využití pro vlastní autorský text.

Po obsahové i formální stránce autor splnil všechny nároky kladené na rigorózní práci a předložená práce je plně způsobilá k obhajobě.

V Praze dne 24.5.2016

Doc. JUDr. Jiří Herczeg, Ph.D
oponent